

Føroyskt skal kannast

Katrin Næs, ráðgevi í Føroyskum á UMMS, heldur, at vit eiga at kanna, hvussu væl føroyingar duga at skriva føroyskt. Ikki fyrr enn tá finna vit út av, hvussu frálæran í føroyskum kann betrast

JOHN JOHANNESSEN

– Vit vita rætt og slætt ikki, um føroyingar sum heild duga væl ella illa at stava føroyskt. Skrivlig avrik frá studentaskúlanæmingum verða í mestan mun mett eftir, hvussu væl næmingarnir duga at greina ávísan tekst og orða seg væl.

Katrin Næs, ið er studentaskúlalærari í føroyskum, limur í málnevndini og ráðgevi á UMMS, heldur, at kanning eigur at verða gjørd um, hvussu væl føroyingar sum heild duga at skriva føroyskt. Eftir hennara tykki, er hetta frægasta loysnin at finna út av, hvat kann gerast fyri at betra um frálæruna í føroyskum.

Mugu samstarva Katrin Næs heldur, at næmingar eiga at duga at skriva grundleggjandi føroyskt, tá teir eru línir við fólkaskúlan. Men hon vísir á, at hetta tíðverri ikki í nóg stóran mun er veruleiki. Nógvir næmingar duga nevniliga

ikki nóg væl at skriva føroyskt, tá teir koma úr fólkaskúlanum í studentaskúlan.

– Rætta loysnin at loysa henda trupulleikan er ikki, at studentaskúlalærarar finnast at fólkaskúlalærarum fyri ikki at duga nóg væl føroyskt. Heldur ikki skulu studentaskúlalærarar finnast at fólkaskúlalærarum fyri ikki at duga nóg væl at læra frá sær í føroyskum. Heldur eiga studentaskúlalærarar og fólkaskúlalærarar at samstarva um frálæruna í føroyskum.

Katrin Næs heldur ikki, at vit eiga at finnast at fólkaskúlalærarum fyri ikki at duga føroyskt. Men hon vísir á, at tað er óheppi, at ávísir fólkaskúlalærarar, ið ikki eru serliga stinnir í máli, verða settir — kanska móti teirra vilja — at undirvísa í føroyskum heilt upp í tiggjunda flokk.

Skal ikki vera heilag

– Er tað veruliga so, at føroyingar hava ov torført við at læra at skriva føroyskt, eiga vit at seta okkum niður og kanna, um málið í ávísu fóm veruliga er ov torført. Málið skal nevniliga ikki vera so torført, at tað

ikki ber til at gera broytingar og laga málið til tíðar-rákið, vísir Katrin Næs á.

Men Katrin Næs er als ikki samd við fólk, ið siga seg duga nógv betri at skriva danskt ella enskt enn føroyskt. Hetta heldur hon fólk siga, tí tey ikki hava nóg stóran kunnleika til hesi bæði mál, og tí halda tey seg duga væl at orða seg á hesum báðum málum.

Mugu stremba

– Fólk eiga at stremba eftir at skriva væl føroyskt. Tá rithøvundar skriva bókur, skriva teir umaftur og umaftur, til málið situr nóg væl. Hesum eiga vit eisini at leggja okkum eftir í so stóran mun, sum til ber, sigur Katrin Næs. Hon vísir samstundis á, at ymsar stíllegur eru fyri føroyska málið, eins og fyri onnur mál, og hóska ávísar stíllegur betur til ávís skrivlig avrik enn aðrar.

Men skal skúlaverkið gera meira við at læra næmingarnar føroyskt, heldur Katrin Næs, at kanning eigur at verða gjørd, so finnast kann út av, hvar trupulleikin liggur. Ikki fyrr enn tá ber til at finna út av hvar og á hvørjum stigi setast skal

– Vit eiga at kanna, hvussu væl føroyingar duga at skriva føroyskt. Ikki fyrr enn tá finna vit út av, hvussu frálæran í føroyskum kann betrast, heldur Katrin Næs, ráðgevi í Føroyskum

inn. Heldur ikki fyrr enn tá, heldur Katrin Næs, at tað fer at bera til at finna røttu amboðini og røttu arbeiðshættir at betra um før-

leikan hjá føroyskum skúlalærarum í móðurmálinum.

– Eftir kanningina fer nevniliga at bera til at leggja

eina undirvísingaratlan í føroyskum fyri alt skúlaverkið, sigur Katrin Næs.

Lærarar duga føroyskt

Málhirdin, Jóhan Hendrik Winther Poulsen, hevur fleiri ferðir verið próvdómari í føroyskum á Læraraskúlanum. Hann heldur næmingarnar duga væl føroyskt

JOHN JOHANNESSEN

– Tað er torført hjá mær at siga, um fólkaskúlalærarar duga væl føroyskt, tí eg havi so lítið við fólkaskúlan at gera. Men eg haldi, at tey, ið fáa prógv frá Læraraskúlanum duga væl føroyskt. Tað havi eg í hvussu so er lagt til merkis, tá eg havi verið próvdómari har.

Jóhan Hendrik Winther Poulsen heldur ikki, at tað ber til at skjóta skuldina á lærararnar, um føroysku børnini ikki duga nóg væl føroyskt. Hann vísir á, at lærarin bert hevur børnini ein part av degnum, meðan heimini, lofniðlarnir og blóðini hava ávirkan á børnini meginpartin av degnum.

Mugu standa saman

Mæti málhirdin málhirdin heldur tað hava stóran týdning, at vit standa saman um málið. Hann heldur tað í vissan mun vera neyðugt við lyftu fremstufingrunum hjá málhirdunum. Men

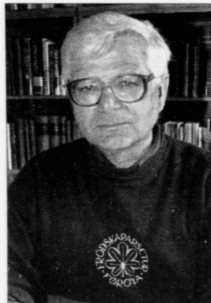
hann heldur ikki, at málhirdar skulu leggja seg eftir at vera dómari móti teimum, ið ikki orða seg rætt.

– Eg haldi, at vit skulu vera ráðgevandi og ansa eftir, at vit ikki styggja fólk burtur. Men vit mugu leggja okkum eftir at hava tilvit við, hvat er danskt og hvat er føroyskt, somuleiðis, sum vit skulu vera varin fyri ikki at lata okkum ávirka ov lætt av fremmda málum innan teknina.

Jóhan Hendrik Winther Poulsen vísir á, at fleiri av hinum Norðurlöndunum hava sagt, at málið skal vera opið fyri árinum. Men nú hava nógur av hesum löndunum uppdagað, at neyðugt er við málrokt. Ov nógv av fremmdum máli er nevniliga komið inn í hesi mál. Jóhan Hendrik vísir í hesum sambandi á, at svar hava havt trupulleikar av hesum.

Slag er eingin vandi

Jóhan Hendrik Winther Poulsen heldur ikki slang vera nakra hóttan móti føroyska

Jóhan Hendrik Winther Poulsen

málinum. Hann heldur tvørturímóti, at slang er við til at gera málið livandi.

– Málið er nakað nakað dýrabart og stórt, ið vit hava fram um stórin. Tað er eitt amboð til list, skaldskap og skemt, og tað er júst hetta, ið ger málið livandi. Somuleiðis er við slangi. Eg kann vísa á, at sjálvt íslendingar, ið eru ógvuliga varir við málinum, hava slangorðabók.

BRÚKTIR BILAR

MERKI	LITUR	ÁRG.	KM.	KR.
Opel Astra 1,6 i stw	Reyður	okt-92	192.000	72.000,-
VW Polo Diesel	Grønur	des-93	155.000	65.000,-
Ford Escort	Gráur	aug-87		15.000,-
Ford Sierra	Svartur	sept-87		15.000,-
Mazda 323	Reyður	87	170.000	28.000,-
Daewoo Lanos 1,5	Reyður	mai-99	2.700	120.000,-
Toyota Hiace Diesel	Hvítur	86	202.000	20.000,-
Ford Escort	Reyður	aug-89		25.000,-
Ford Sierra	Svartur	mar-88		16.700,-
Volvo 760	Gráur	nov-83		48.000,-
Toyota Carina	Gráur	mar-87		15.000,-
Opel Rekord	Bláur	des-85		14.900,-
Toyota Carina	Grønur			19.900,-
Toyota Crown Diesel	Svartur			5.000,-
Nissan Sunny	Reyður	sept-86		25.000,-
Toyota Camry 2,0 Gli aut	Hvítur	feb-89		29.000,-
Nissan Sunny Aut	Hvítur	nov-87		15.000,-
Toyota Camry 2,0 Gli	Reyður	87	202.000	30.000,-
Ford Escort	Bláur	apr-94		70.000,-
VW Polo	Reyður	jun-85		9.000,-
Daewoo Nubira 1,6 Stw	Grønur	99	2.700	139.000,-
Opel Corsa 1,4 Si 90 Hk	Svartur	jun-95	78.000	79.000,-

Brúktbilasølan hjá
P/f Esmar Simonsen

Tel. 44 44 05 • Fax 44 46 29